N°. 116 1838

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk NIEUWS-BLAD,

Woensdag 16 Mei.

Frankrijk.

PARIJS, den 13den Mei.

Een der ministeriële organen, *le Journal de Paris*, zegt het volgende aangaande de bewegingen van troepen op de grenzen:

» De berigten heden avond van de belgische grenzen ontvangen, maken melding van eene groote ontwikkeling der fransche magt op die grenzen. Op bevel van den oorlogsminister heeft er eene [illegible] plaats; de regimenten van Valenciennes, [illegible], Kamerijk, Quesnoy, Maubeuge, Avesnes, hebben zich sedert drie dagen in beweging gesteld. In eenige dier steden sprak men zelfs van een aanstaanden en bijna onmiddellijken intogt in Belgie. Alhoewel de verwikkelingen uit de zaak van Strassen ontstaan, grooter schijnen te worden, duidt echter voor 't oogenblik niets iets zoo gewigtigs aan als de gewapende intogt in het Luxemburgsche zoude zijn. Het fransch gouvernement neemt maatregelen van voorzigtigheid en houdt zich voor de toekomst bereid.

» Eene verklaring van de duitsche bondsvergadering houdt, dat zij vast besloten is een [illegible], gelijk dat te Strassen, in den omtrek der vesting Luxemburg niet te gedoogen en hetzelve door de gewapende magten zullen betengelen. De krijgsbewegingen in Frankrijk geven het antwoord op de bedreiging die in deze verklaring voor Belgie mag gelegen zijn. De in het departement du Nord geconcentreerde troepen zijn heden in beweging; een deel der kavallerie moet zelfs den 12den voorwaarts van Rijssel zijn aangekomen en er zijne kantonnementen tegenover de grenzen betrekken."

Ofschoon het uit de onderscheidene berigten nu met zekerheid schijnt te blijken, dat er troepenbewegingen naar de noordelijke grenzen plaats hebben, heeft zulks echter onder het publiek, zoo min als op de beurs gisteren, grooten indruk gemaakt. Het is niet de eerste maal dat men van groote bewegingen hoort, welke naderhand blijken minder te beduiden te hebben gehad.

— Verscheidene bladen hebben heden het gerucht herhaald, dat de [illegible] werken in de [illegible] afgevaardigden [illegible] Havre en Orleans door [illegible]. Van den anderen kant kan men bezwaarlijk gelooven dat het bestuur zoo spoedig tot zulk een stap zoude komen, dewijl het zelf en door zijne organen bij herhaling heeft verklaard, dat door de verwerping van de aangeboden wet het land weder een jaar langer van die wegen beroofd bleef.

Als zeker wordt thans nog herhaald dat de heer *Molé* en de meeste zijner ambtgenooten hunne demissie aan den Koning, des avonds na de verwerping van de wet, hadden aangeboden. De Koning had hen echter overgehaald om voorloopig hunne portefeuilles te behouden, aangezien de onmogelijkheid om voor het oogenblik een nieuw kabinet bijeen te brengen.

— Onder de belangrijke discussien die nu nog, behalve over het budget, in de kamer moeten plaats hebben, behoort de questie van de Afrikaansche bezittingen. Volgens sommigen zou het ministerie, na de jongste nederlaag in de kamer, het vaste voornemen hebben om in de questie betreffende de al of niet uitbreiding van de kolonisatie, geheel onzijdig te blijven.

— Het getal der bij gelegenheid van 's Konings jaardag benoemde ridders van het legioen van eer, begroot men op meer dan 300. De mildheid waarmede men met dit onderscheidingsteeken in de laatste jaren te werk gegaan is, strekt meer en meer om de vroegere waarde van hetzelve te doen verloren gaan.

— De maarschalk *Gérard* heeft tegenwoordig dikwijls bijeenkomsten met den Koning, waarvan de reden door sommigen aan de binnenlandsche, door anderen aan de buitenlandsche staatkunde wordt toegeschreven.

— De *Sentinelle des Pyrenées* weerspreekt de tijding dat de graaf *Torena* zich te Parijs bevindt. De bedoelde met finantiele onderhandelingen belaste persoon was de heer *Marliani*.

— Het dagblad *le Toulonnais* van den 9den mei geeft berigten uit Constantine van den 26sten april, waarin van een gevecht tusschen de kabylen en de fransche troepen gesproken wordt, waarbij die laatste eenig verlies geleden hadden. Het gevecht was deels ontstaan, omdat de Franschen zich op het niet onderworpen gebied der kabylen hadden vertoond. — Er werd te Constantine van eene nieuwe verkenning des generaals *Negrier* naar de zijde van Algiers gesproken.

— Uit Spanje heeft men heden geen nadere berigten.

— Heden [illegible] van den koning, geene [illegible].

Duitschland.

FRANKFORT, den 12den Mei.

Den laatsten der vorige maand is Vorst *Paskewitsch*, prinsstedehouder van Polen, uit St. Petersburg te Warschau teruggekeerd.

— Uit Graudenz is vroeger gemeld geworden, dat aldaar eene sterke verbittering der roomsche bevolking tegen de Joden heerschte, zoo zelfs dat deze zich genoodzaakt hadden gezien om kavalerie uit Königsberg ter hunner bescherming te vragen. In het pruissische regerings-dagblad — hetwelk zich in de laatste dagen weder, na lang stilzwijgen, de moeite geeft om onderscheidene berigten in de duitsche bladen verspreid en ook brieven door de Augsburger Courant medegedeeld, en welke de Pruissische kerkelijke en staatkundige aangelegenheden betreffen, te logenstraffen, — behelst thans ook een brief uit de genoemde vesting, waarin verzekerd wordt dat noch daar, noch in eenige andere Weichsel-stad, de minste aanleiding tot het doen ontstaan van dergelijke geruchten zoude gegeven zijn.

— Volgens het *Frankfurter Journal*, zou de aartsbisschop van Keulen, die zich nog steeds te Minden bevindt, verlof hebben bekomen om, zonder eenig geleide der militaire of geregtelijke overheid, in de omstreken der vesting te wandelen. Men had hem echter doen beloven, dat hij zich niet verder zoude verwijderen.

— H. M. de Koningin van Hanover is den 10den dezer naar Berlijn vertrokken. Den volgenden dag zou zij door haren gemaal derwaarts gevolgd worden.

— Van den Neder-Rijn wordt geschreven, dat aldaar het bekende antwoord des Keulschen domkapittels aan het pauselijk bestuur zeer veel opziens had gemaakt. Men meende in hetzelve het werk van een der kundigste leden van het kapittel te herkennen en was opgetogen over de gelukkige mengeling van volharding bij de geuite meening en kieschheid van uitdrukkingen, die in het antwoord [illegible] het wederantwoord van den Heiligen Stoel, welligt niet zonder eenige nadere berisping, de bevestiging van het kapittel zou behelzen. Van eenen factischen tegenstand van eenige geestelijken, vernam men niets. Er werden hier en daar nog wel predikatien tegen de regering gehouden; doch deze schenen de aandacht der policie niet eens te trekken. Dat de pruissische regering voor geene rustverstoring in de Rijn-provincien beducht was, wilde men ook daaruit bewijzen, dat zij binnen kort de groote voorjaarsoefeningen der landweer zou doen plaats hebben.

— Door de *Leipziger Allgemeine Zeitung* wordt, op grond van te Weenen ontvangen tijdingen uit Opper-Oostenrijk, gewag gemaakt van onaangename tooneelen die tusschen de Hongaarsche heeren bij Wels en Lambach en de aldaar gelegerde huzaren van den aartshertog Palatijn zouden plaats gehad hebben. Daar geen ander blad dan de Leipziger Courant deswege berigten geeft, mag men de gegrondheid derzelven in twijfel trekken.

— Uit Neurenberg meldt men het volgende ongeval, hetwelk aldaar de algemeene deelneming had opgewekt. Den 9den dezer, des morgens vroeg, was op het Albrecht Durers-plein het huis van zekeren bakker *Dietrich*, uit bouwvalligheid, ingestort en waren onder deszelfs puinhoopen niet alleen de genoemde bakker, maar ook zijne drie kinderen — een zoon van 16, en twee dochters, eene van 17 en eene van 20 jaren — verplet geworden. De vrouw des huizes alleen was niet bij het ongeluk omgekomen; maar verkeerde door den smartvollen en gelijktijdigen dood van haar gansche gezin in een wanhopigen toestand. In den namiddag had men de zekerlijk zwaar misvormde lijken der ongelukkigen nog niet gevonden. Aan zorgeloosheid van den bakker *Dietrich*, die reeds dikwerf voor het gevaar dat hij liep gewaarschuwd was, schrijft men dit ongeval toe.

— Omtrent den aanleg eener ijzerbaan tusschen Zurich en Bazel, waardoor tevens de gemeenschap van Zwitserland met Straatsburg en met Mannheim bevorderd moet worden, verneemt men uit een schrijven uit Zurich, dat dezelve met de grootste terrein-hinderpalen te worstelen heeft, waardoor men onder anderen genoodzaakt is de sporen van Bazel af tot tegenover het Badensche stedje Waldshut, vlak langs den linker-Rijnoever te leggen en men zal alzoo gedurende dien geheelen afstand de kronkelingen der rivier te doen volgen. De lengte dezer baan zal twintig uren bedragen, die men in drie uren zal afleggen. Te Klingenau zal men een dat later uitlakken naar Winterthur, Schaffhausen en [illegible] zullen aangelegd worden. De kosten voor den afstand tusschen Bazel en Zurich worden op omstreeks 9 of 10 millioen (hollandsche) guldens begroot. Het verkeer van reizigers en koopwaren tusschen de genoemde steden be-

draagt thans jaarlijks gemiddeld 36,000 personen en 400,000 centenaars. Men vleide zich echter dat deze getallen aanmerkelijk vergroot zouden worden, zoodra er eene bespoedigde gemeenschap zou zijn daargesteld.

— Te Weenen waren den 7den dezer genoteerd: 5 pCt. 107 %; 4 pCt. 101 ½; 3 pCt. 82⅞; Bankact. 1455 ½.

Nederlanden.

Breda, den 15den Mei.

Men meldt ons van gisteren uit 's Gravenhage:

» Heden heeft H. K. H. Prinses *Albert* van Pruissen en Hoogstderzelver dochter, Prinses *Charlotte*, eene buitengewone luisterrijke voorstelling in den schouwburg van den hof-mechanicus *Bamberg* bijgewoond. Heden avond zullen weder onderscheiden leden de voorstelling in het cirque van den heer *Fourraux*, met Hoogstderzelver tegenwoordigheid vereeren.

» Alhier zijn aangekomen de luitenant-generaal *van Geen*, en Z. Exc. de minister van staat *van Gennep*.

» De Zweedsche envoyé bij ons hof, de heer *de Hochschild*, zal, met verlof zijner regering, voor eenigen tijd, deze residentie verlaten.»

— Volgens den Engelschen *Courier*, zou Z. K. H. de Prins *van Oranje* zich binnen weinige weken naar Engeland begeven, om Z. M. den Koning bij de plegtige krooning van H. M. Koningin *Victoria* te vertegenwoordigen. Er waren vertrekken voor Hoogstdezelfs ontvangst in gereedheid gebragt. Het vertrek uit 's Hage zou evenwel niet voor het laatst van Junij plaats hebben.

— Men verneemt dat Z. Exc. de minister van binnenlandsche zaken door Z. M. gemagtigd is om eenige voorgeschrevene proeven te doen nemen, welke tot de beslissing der vraag zullen moeten leiden, aan welke werktuigelijke wijze van droogmaking der Haarlemmermeer — voor het geval dat dezelve mogt worden uitgevoerd, — de voorkeur zal moeten gegeven worden. Men meent hieruit te moeten opmaken, dat de hooge regering steeds bedacht is op de verwezenlijking van het plan der bovengemelde droogmaking.

— Bij besluit van Z. M. is bepaald, dat de diensten die Hoogstdezelve zich van den minister van staat mr. *A. van Gennep* heeft voorbehouden, voorloopig zullen blijven bestaan in Hoogstdenzelven te dienen van consideratien en advies in zoodanige zaken, en het behandelen van zoodanige aangelegenheden, als Z. M. speciaal daartoe in handen van dezen staats-ambtenaar stellen of aan hem opdragen zal.

— Van Rotterdam meldt men dat de dezer dagen beide nieuw gebouwde stoombooten *de Admiraal de Ruijter* en *de Graaf van Rechteren*, welke de Rijn- en IJssel-Stoombootmaatschappij in de vaart zal brengen, te Fijenoord zijn van stapel geloopen.

— Op den 1sten April dezes jaars bevonden zich in de kolonien der maatschappij van weldadigheid 8451 personen, waarvan in de gewone kolonien 2367, in Ommerschans 1592, in Veenhuizen, 1ste gesticht, 1559, 2de gesticht, 1606, 3de gesticht, 1329 enz. Het bestaande vee in deze kolonien beliep op het genoemde tijdstip 80 paarden, 1223 koeijen, 40 stuks jong vee en 2011 schapen.

De staat der gezondheid is in alle kolonien gewenscht. De vochtigheid des winters heeft de werkzaamheden, die, uit hoofde van den langdurigen winter, reeds achterlijk waren, nog al meer vertraagd. Naar de laatste berigten, scheen het weder echter beter te worden. De aardappelen hebben in de kuilen van den vorst weinig of niets geleden, maar niet alle behoorlijk rijp en goed droog in dezelve gekomen zijnde, zoo ondervindt men, bepaaldelijk te Willemsoord, nog al eenig verlies. Men is met het poten van vroeg-rijpe aardappelen begonnen. Het zaaijen van zomerrogge spoedt ten einde. Te Ommerschans zal men waarschijnlijk met het zelf gewonnen hooi geheel toekomen. In de andere kolonien wordt het ontbrekende nog aangekocht. De veestapel blijft, over het geheel, in vrij goeden staat, alleen de schapen vinden op het veld nog weinig of niets te grazen. Het turfgraven heeft eindelijk een begin genomen; 42 vaartuigen met turf zijn er te Veenhuizen dit voorjaar reeds afgevoerd, en bij de gunstige hoedanigheid van den turf, wacht men nog meerdere aanvraag.

De fabriekmatige werkzaamheden blijven in den gewonen goeden loop. Het getal weefgetouwen, voor katoen in werking, bedraagt thans 160, en na de ontvangst van garens zullen er dadelijk nog 40 bijkomen. Te Ommerschans wordt eene proeve genomen met het weven van gekleurde katoenen doeken en van boezelaarsgoed, en te Veenhuizen van roode baai, een en ander tot eigen gebruik.

— Naar men verneemt heeft zich de vraag opgedaan, hoedanig moet worden gehandeld met schutters, welke zich in de kolonie der maatschappij van weldadigheid, de Ommerschans, bevinden, en dien ten gevolge niet op de voorschrevene inspectien over de met onbepaald verlof zijnde schutters verschijnen. De chefs der korpsen mobiele schutterij zijn diensvolgens door het departement van oorlog aangeschreven, om de schutters, die in een der bedelaars-gestichten of bedelaars-kolonien van de maatschappij van weldadigheid zich bevinden, of in het vervolg aldaar worden opgenomen, van het bijwonen dier inspectien vrij te stellen, zonder nogtans, dat zij voortdurend tot de mobiele schutterij blijven behooren, en dus bij eene eventuele wedere oproeping tot diensten *buiten* de gemeente, hun korps dadelijk zullen behooren te rejoigneren.

Dien ten gevolge zijn de plaatselijke besturen uitgenoodigd, om onverwijld aan de kommanderende officieren der korpsen schutterij, waarbij schutters uit hunne gemeente zijn ingelijfd, opgave te doen van de namen der schutters, die nu reeds in de voorschreven positie verkeeren, en wijders gelijke opgave van hen, die later in zoodanige positie mogten worden gebragt; gelijk mede om de belanghebbenden te onderrigten, niet slechts van de aan hen alzoo verleende vrijstelling van het bijwonen dier inspectien, zoo lang zij in de bewuste gestichten aanwezig zijn, maar ook van hunne verpligting, om, bij eene eventuele oproeping der bedoelde korpsen tot diensten buiten de gemeente, dadelijk naar hunne korpsen terug te keeren. Ook is aan deze besturen ten ernstigste aanbevolen, om, bij het overlijden van schutters of andere mutatien, daarvan onmiddellijk aan de kommanderende officieren der korpsen schutterij, waartoe dezelve behooren, kennis te geven, waaromtrent, door een der vorengenoemde officieren bij het bestuur klagten zijn ingebragt; zijnde deze mededeelingen, ter voorkoming van noodelooze briefwisseling en verwarring in het bijhouden der controles, alleszins onvermijdelijk te achten.

Een der brusselsche bladen geeft de volgende zamenstelling op van de troepen die op de fransche noordelijke grenzen worden bijeengetrokken: [illegible]

Infanterie: de 2de, 10de en 12de regimenten ligte troepen; de regimenten van linie n°. 3, 6, 8, 14, 15, 16, 30, 33, 46, 50, 51, te zamen uitmakende 42 bataillons. *Kavallerie*: de regimenten jagers 2, 3, 6 en 8; dragonders 1, 2, 5 en 12, en 2 regimenten huzaren, te zamen 30 eskadrons. *Artillerie en genie*: 6 batterijen van de 4de, 8ste en 10de regimenten en een bataillon sappeurs-mineurs. Het meerendeel dier troepen was reeds aangekomen te Givet, Thionville, Maubeuge, Bouillon, Sedan, Avesnes, Quesnoy, Valenciennes en Metz.

— Ter Antwerpsche beurs van gisteren (14 Mei) waren genoteerd: Belg. 102; O. Met. 106; Sp. Ardm. [illegible]; Uitgesteld 6; Nap. r. 93; Rom. L. 101⅛; Certif. te Antw. [illegible] — Wissel op Amst. ½ pCt. pap. en kont.; op Rott. ½ pCt. [illegible] verl.

Ter Londensche beurze van Zaturdag waren genoteerd: 3 pCt. gec. 94; Ned. W. S. 2½ pCt. 54⅛; Sp. Ards. 21¼; Port. 24.

GRAANMARKT te AMSTERDAM.

Maandag 14 Mei.

Heden was er weder levendige handel in tarwe, vooral in roode soorten, ter speculatie en consumtie. Engelsche op het water niets voorhanden, 128 pd. jar. Rijn. *f* 245; 127 pd. j. Holst. *f* 240; 129 pd. o. Vries. 250 aan de Zaan; 127 pd. [illegible] dito *f* 250 hier; 130 pd. j. Norder *f* 243 in entr. 125, 129 pd. n. Gelders. *f* 230, 243; 132 pd. n. Zeeuws. *f* 245; 118, 119 pd. n. Vries. *f* 205, 208; 118 [illegible] 127 pd. o. Vriesche *f* 245, 250; 131 pd. [illegible] Norder *f* 220; 127, 128 pd. Rost. *f* 250, 255; 130 pd. [illegible]; Kleefs. *f* 253; 129 pd. b. Pools. *f* 270; 131 pd. [illegible] 290; 103 pd. ob. Eider *f* 230.

ROGGE. — Tot verhoogde prijzen met veel handel, 120 pd. Mecklenburger *f* 180; 121 pd. oude Wismar *f* 175; 120, 121 pd. Pruis. in entr. *f* 162, 165; 118 pd. Odessa *f* 152 in entr.; 117, 122, 125, 125 pd. n. Overijss. en Drents. *f* 158, 168, 170, 175; 125 pd. j. Overijss. *f* 175; 116 pd. Pruis. *f* 160; 119 pd. dito *f* 160.

GARST. — Zonder handel.

HAVER. — Ruim prijshoudend: 84 pd. n. Gron. dikke *f* 86; 83 dito zonder wigt *f* 85; 86 pd. n. voer *f* 74 bij partij.

BOEKWEIT. — In één doen: 118 pd. Amersfoortsche *f* 170.

Ter Amsterdamsche Beurs van gisteren (14 Mei) waren genoteerd: Ned. Werk. Schuld 2½ pCt. 54⅛; dito 5 pCt. 101 [illegible]; Kamp. 25 [illegible]; Amort-Synd. 4½ pCt. 95⅝; dito 3½ pCt. [illegible]; Handelm. 186, ¼, 185⅞, 186⅛; O. L. 5 pCt. 99⅝; Sp. Ardm. [illegible] 21 [illegible]; Coup. Mei 1838 [illegible] Gel. [illegible]

BEKENDMAKING.

Het Heemraadschap van de Mark en *Dintel* zal, op Maandag den 21 Mei 1838, des voormiddags ten tien ure, in het Logement van J. DE WIJS, te *Oudenbosch*, onder nadere goedkeuring, publiek bij inschrijving en opbod

AANBESTEDEN:

1°. Het verrigten van eenige Reparatien en Vernieuwingen van [illegible]

2°. [illegible], van eenige [illegible] palen, en

3°. Het [illegible], Schoonmaken of Vegen van gemelde Kreken.

De Bestekken en de Conditiën van Aanbesteding liggen ter visie, ten Kantore van den Secretaris Penningmeester, op de Veemarkt, te *Breda*, Wijk A., N°. 350; alsmede van het eerste werk op het Heemraadschaps-huis, te [illegible], en die der twee andere werken in het Logement van J. DE WIJS, te *Oudenbosch*.

Te Breda, bij BROESE en COMP. Boekdrukkers en Boekverkoopers.